

**R.P. Valentini Mangioni Per Vsini E Societate Iesv, In
Signatura Sacra Pœnitentiariæ S.D.N. Papæ Consultoris
Theologi De Religiosa Pavpertime non excludente rerum
Dominium nec Ius testandi Opvscvlvm ...**

Mangionius, Valentinus

Coloniæ, 1639

II. Pro Voti solemnitate ex solâ Ecclesiæ Constitutione inuentâ; nec non
pro Censurâ Propositionis oppositæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63077](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63077)

SECUNDA PARS.

*Pro voti solemnitate ex solâ Ec-
clesiæ constitutione inuentâ,*

Nec non

Pro censurâ Propositionis
oppositæ.

IN

I N D E X
SECUNDÆ PARTIS.

SECTIO PRIMA. *Modus ille loquendi, Voti Solemnitas est ex solâ Ecclesiæ constitutione, non potest reprehendi.*

SECTIO SECUNDA. *Voti Solemnitas est reuera ex solâ Ecclesia constitutione inuenta.*

SECTIO TERTIA. *Non potest sine errore negari, Voti Solemnitatem ex solâ Ecclesia constitutione inuentam esse.*

II. P A R S.

NVnquam putassem fore, vt humiles
 meæ myricæ de cœlo tangerentur;
 tactæ tamen sunt. Sed vt spero, inno-
 xiè. Demonstraueram in Consulta-
 tione nuper edita, rectè consistere cum natura
 voti substantialis Religiosæ Paupertatis, rerum
 Dominium sine earundem vsu, tum alijs argu-
 mentis, tum eo potissimum, quòd hæc votorum
 solemnitas, atque hic effectus (vt Paupertas Re-
 ligiosa Vouentem exuat Dominio) sit, non Iuris
 naturalis, vel diuini, sed Ecclesiastici: ac proindè
 non esse de substantia Status Religiosi; quem à
 Christo institutum fuisse, & non ab Ecclesia, ne-
 mo Catholicus ambigit: neque pugnare hæc duo
 inter se, vt Scholastici in SOCIETATE IESV, sint
 verè, ac propriè Religiosi, & nihilominus reti-
 neant, ad tempus Superiorum arbitrio definien-
 dum, bonorum suorum Dominium *particulare
 actiuum*, & non solum *nouitium* nescio quod Do-
 minium *in communi*, vel *passiuum*. Nonnulli ergo,
 qui in hac Theologicâ Republicâ Censuram ge-
 runt, solitiq̄ue sunt, quidquid cum ipsorum opi-
 nionibus minus congruit, publicum crimen in-
 terpretari; me neque vocatum, neque auditum
 indictâ causâ Senatu mouerunt. Nam captatâ,
 nescio vnde, Thesium quarundam occasione, vt
 ostenderent quàm grauiter accepissent sententi-
 am illam meam de votorum solemnitate; han
 Affer

Assertionem publicè tuendam proposuere. *Qui votorum solemnitatem, ac consequenter quamlibet eorum obligationem, non nisi ex sola Ecclesiæ institutione haberi asserit, malè consultus Theologus est: Qui verò addit, id sine errore in fide negari non posse, imprudenter æquo rigidius censet.* haud dubiè hic ego petor, qui, vt verum fatear, Refutationem expectassem, non conuitia: quæ tamen si à quibusdam philosophico solùm supercilio contemnuntur; (quòd sic facillimè exolescant) multò melius potuissim ego spernere demissione Christianâ. Verùm vt me collegi, sensi illa Thesi non tam oppugnari sententiam meam de solemnitate votorum, quàm duorum Summorum PONTIFICVM auctoritatem imminui, & Dominium, quod Societatis Constitutiones permittunt ijs, qui absoluto Nouitiatu, emittunt vota simplicia (substantialia tamen Religionis) oppugnari.

Itaque debui hanc Defensionem adornare; quam secabo in partes tres.

In primâ ostendam, posse me primam partem Assertionis pro meâ non agnoscere: Et, si agnoscere velim; modum illum loquendi à me vsurpatum; carpi non posse.

In alterâ docebo, verè votorum solemnitatem haberi ex solâ Ecclesiæ institutione.

In tertiâ meam contrariæ Propositionis censuram *æquo rigidior* non fuisse demonstrabo.

SECTIO

S E C T I O P R I M A.

Modus ille loquendi. *Voti Solemnitas est ex solâ Ecclesiæ constitutione, reprehendi non potest.*

PRIMAM, inquam, illius Assertionis partem possum pro meâ non agnoscere: nec quisquam, vel ebrius, vnquam fuit, qui somniarit, *quamlibet* votorum obligationem esse ex solâ Ecclesiæ institutione. Cùm enim votum sit essentialiter Promissio facta Deo; Per votum Deo acquiritur Ius, vt præstetur res promissa: huic autem Iuri respondet in Vouente obligatio aliqua, & obligatio est effectus necessariò cõsequens Promissionem acceptatam: & ex communi Doctõrum sententia votum necessariò includit intentionem se obligandi. imò *Sotus lib. 7. de Iust. q. 1. art. 2.* licet sentiat, posse quempiam Vouere absque intentione se obligandi; nihilominus asserit à Vouente contrahi obligationem: eo quòd obligatio sit inseparabilis à voto. Cui ergo, quæso, in mentem venire vnquam potuit, *quamlibet* votorum obligationem non haberi nisi ex sola institutione Ecclesiæ, si aliquam saltem habet ex sua ipsius natura & essentia: sed nimirum apud istos Censores nihil interest inter has duas voces *quamlibet* & *aliquam*. Vel sibi persuadent, eo ipso quòd quis asserat, solemnitatem votorum esse ex sola Ecclesiæ institutione; asserere consequenter debere, *quamlibet* eorum obligationem esse ex sola institutione eiusdem. quo quid absurdius fingi, aut imperitius dici potest?

Qui

2 Quicumque, mi Homo, asserunt, votorum solemnitatem haberi ex solâ Ecclesiæ institutione, eo ipso agnoscunt solemnitatem in votis esse quid accidentale superadditum ab Ecclesiâ votorum essentia: quare consequenter agnoscunt potius inesse votis aliquam obligationem seclusâ omni institutione Ecclesiæ; cùm, sicut demonstratum est, à votorum essentiâ sit inseparabilis obligatio. igitur si consequenter agnoscunt aliquam obligationem in votis fluentem ab ipsorum naturâ, non possunt consequenter asserere, quamlibet esse ex solâ institutione Ecclesiæ. atque adeo prima illius Thesis pars ad me non spectat.

3 Et verò, nisi planè bardus sit, qui meam Consultationem legit; ex n. 39. intelligere facile potest, de quâ ego solemnitate locutus sim, nempe de ea, quam Aduersarij dicebant ex Iure diuino habere vim priuandi Dominio Vouentes Paupertatem: vt inde efficerent, Scholares Societatis, qui sunt verè ac propriè Religiosi, non posse post vota retinere Dominium bonorum suorum. Verba mea hæc sunt. *Rursus possunt obijcere Aduersarij solemnitatem in voto Paupertatis, quatenus priuat omni iure, ac Dominio bonorum temporalium, esse de Iure diuino. Sed contrà primò. quia iam docuimus antiquos Religiosos fuisse verè ac propriè Religiosos, & tamen Dominij capaces fuisse. Contra secundò. quia vt late probat Suarez. de Religione to. 3. lib. 2. cap. 14. & to. 4. l. 3. c. 4. Basilius Pontius li. 7. de matrim. cap. 7. ferè omnes Iuris Pontificij Interpretes putarunt hanc solemnitatem in votis esse ex institutione Ecclesiæ, & non Iuris diuini.*

Nota

Nota diligenter illud *Hanc solemnitatem* (ex quâ scilicet oritur vis priuandi Dominio) & planè intelliges, me non affirmasse vniuersè solemnitatem votorum, ac multò minus *quamlibet* ipsorum *obligationem* esse ex sola institutione Ecclesiæ; sed *hanc solemnitatem*.

At enim eodem n. 39. hæc addo: *hæc veritas, quod solemnitas votorum sit ex solâ Ecclesiæ institutione, non potest sine errore in fide negari.* ergo neque negari debet, quin ipse sentiam vniuersè solemnitatem votorum esse ex solius institutione Ecclesiæ.

Primum responderi potest, id non sequi. Institutum enim meum erat ostendere, non esse de Iure diuino, vt votum substantiale Religiosæ Paupertatis exuat Vouentem Dominio; sed hunc effectum esse solius voti solemnitis: vel, si aliquod aliud votum Paupertatis illum habet; habere aliunde, quàm ex Iure diuino, vel naturali; ac proinde cum voto simplici Paupertatis substantialiter Religioso Scholarium Societatis posse stare Dominium bonorum temporalium: quia hæc solemnitas, vt votum Paupertatis priuet Dominio, & illius capacitate, est ex solâ Ecclesiæ Constitutione inuenta. Quare illa mea propositio indefinita, est coarctanda ad hanc determinatam, vt accipiatur de *hac solemnitate* & de hoc effectu peculiari, de quo agebatur.

Deinde faciamus, me ita sensisse; faciamus asseruisse vniuersè, votorum solemnitatem esse ex solâ Ecclesiæ institutione, quid tum postea? Est-

E

ne hæc

ne hæc Assertio à me primum prolata? Est duorum Maximorum Pontificum BONIFACII VIII. cap. vnic. de vot. & vot. redem. in 6. vbi sic ait. Nos attendentes, quod voti solemnitas ex solâ Ecclesia constitutione est inuenta: & GREGORII XIII. in Bullâ, Ascendente Domino pag. 226. vbi sic. Non considerantes voti solemnitatem solâ Ecclesie constitutione inuentam esse. Est omnium Canonistarum, vt verbis vtar Pontij lib. 7. de matr. ca. 7. cum Gloss. in cap. iur. sus. qui cleric. vel vouent. Innocent. Ostiens. Archidiacon. lo. Andr. Ancharan. Felin. Abb. Card. Est summorum Theologorum, quos videre licet apud Henriquez sum. lib. 12. cap. 5. num. 6. litt. m. n. Et apud Pontium loc. cit. nempe Henrici, Heruæi, Gersonis, Aluari, Pelagij, Abulensis, Auctoris specul. coniug. Angles, Cordubæ, Medina, Malderi, Est Merceri, Louaniensis; Gamachai, Sorbonicæ Academiæ luminum in tract. de matr. impediment. vbi de voto. Est Summistarum primæ notæ Astens. lib. 8. tit. 18. Rosell. v. Matrim. Imped. 4. §. 2. Angel. ibid. imped. 5. his omnibus adde Henricum Henriquez, Valentiam, Suarium, Azorium, Vasquesium, Sanchium, Lessium, Coninchum, Rebllum, Molinam, Laymannum, Filiuccium, Reginaldum, Ribadeneiram, Platum, & quotquot è Societate hoc de argumento scripsere, quos tamen Auctores (absit verbo inuidia) Scholæ suspiciunt, ac venerantur. Si tot Societatis Alumni de Theologia non pessimè meriti; si Principes Summistarum: si Excellentes Theologi, atque in his S. Thomæ sectatores nec pauci, nec obscuro: si omnes Canonistæ: si duo Maximi, & (quod caput est)

Juris

Iurisconsultissimi Pontifices *malè Consulti Theologi* sunt; haud ægrè ferre debeo ego me tantis Nominibus accenseri. Malle possum cum his errare, quam cum meis Censoribus sapere. Sed utri hac in re, desipiant, aut errent; Docti, & à perturbationibus vacui iudicabunt.

Ex hætenus disputatis satis superque constare arbitror, si agatur de modo loquendi; non posse culpari me, quòd asseruerim votorum solemnitatem haberi ex sola Ecclesiæ institutione. Vsurpauit verba, quæ Nobilissimi moralis, & Scholasticæ Theologiæ Doctores, quæ utriusque Iurisconsultissimi, quæ denique duo Christi Vicarij usurparunt, & quidem vix apice immutato. si propterea *malè Consulius Theologus sum*, (iterum dico) sunt & illi.

SECTIO SECUNDA.

Voti solemnitas est reuera ex solâ Ecclesiæ Constitutione inuenta.

Sed enim neque iure me reprehendi posse 8
puto, si agatur, non de modo loquendi, sed de re ipsa. Euincam autem hoc, si pensculatius examinauero, quid nomine *Solemnitatis* intelligatur: simulque ostendero, in quocunque eam consistere asserant Aduersarij, id vel non esse solemnitatem, vel, si ad solemnitatem aliquo modo pertineat; esse commune etiam votis simplicibus, ideoque in eo præcisè sumpto non consi-

E 2

Acte;

tere: vel denique, si in eo præcisè consistat; esse ex solius institutione Ecclesiæ. Sunt autem supponenda quædam tanquam certa.

- 9 Primum est, esse in Ecclesia Dei Statum aliquem verè, propriè, & substantialiter Religiosum, in quo tamen vota Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ sunt simplicia, & carent solemnitate ex declaratione duorum Summorum Pontificum PII V. & GREGORII XIII. PIV senim V. in Constitutione, quæ incipit, *Dum indefessa*. declarat, Societatem etiam quoad gradus Scholarium, & Coadiutorum formatorum, quorum vota sunt solum simplicia, esse Religionem Mendicantem. GREGORIUS vero XIII. in Constitutione, cuius initium est *Ascendente Dom.* non solum expresse definit *prædictos Scholares, & Coadiutores semper fuisse, esse, & fore verè ac propriè Religiosos, & ipsorum vota, etsi simplicia, ex SED. APOSTOLIC. institutione esse verè substantialia Religionis vota;* sed etiam declarat, *Assertiones contrarias pronunciatas, aut scriptas falsas omnino, & temerarias esse, & censeri debere, addito præcepto in virtute sancta Obedientia, ac sub pœnis Excommunicationis lata sententia, nec non inhabilitatis ad quavis officia, & beneficia, eo ipso absque aliâ declaratione incurrendis, contra quoscunque, qui huiusmodi Pontificiam definitionem, ac declarationem quoquo modo verbo vel scripto, directè vel indirectè ausi fuerint impugnare, vel eam, nisi quantum verba ipsa sonant, interpretari.* Accedit auctoritas sacrosancta Trid. sess. 25. cap. 16. de Regul. vbi nullâ factâ distinctione graduum, vel personarum,

narum, quæ in Societate sunt, illam absolutè appellat *Clericorum Religionem*, & consequente^r Scholares & Coadiutores, qui in ea emittunt^t vota solùm simplicia post biennium probationis, censet fieri verè ac propriè Religiosos, sicut fiunt in alijs Religionibus Nouitij Vouentes post annum, de quorum formâ profitendi ibi Concilium agebat, & excipiebat eos, qui in Societate probantur & admittuntur. vide *Less. lib. 2. de Iust. cap. 41. dub. 1. n. 8.*

Secundum est. Cùm solemnitas, metaphysicè loquendo, sit quædam quasi forma, ex qua votum denominatur solempne; optimè explicari, quid ipsa sit in se, per suos effectus, quos producit in emittentibus vota solempnia. Sic BONIFACIUS VIII. in cap. vnic. de vot & vot. relax. in 6. pro eodem sumpsit votum solempne, & quod sit efficax ad dirimendum matrimonium. Sic etiam communiter Doctores in cap. cum ad Monasterium. de stat. Monach. & in cap. non dicatis. 12. q. 1. & cap. quia ingredientibus 12. q. 3. & in Authent. ingressi, & Authent. nunc autem. C. de sacros. Eccles. volentes explicare, in quo consistat solempnitas voti Paupertatis; explicant per illum effectum reddendi incapacem proprietatis, & Dominij, ita vt, sicut votum solempne Castitatis Religiosæ dirimit præcedens matrimonium ratum, non consummatum, & irritat subsequens; ita etiam votum solempne Paupertatis excludat à Vouente, rerum omnium Dominium, si quod fortè habebat, & omnem acquisitionem in posterum impediatur.

Sic etiam *Innoc. in ca. olim. 2. de priuil. Abb. in cap. ex rescripto de iureiur. not. 3. & ibidem Felin. & alij apud Suarez tom. 3. de Relig. lib. 2. cap. 13.* explicant solemnitate voti Obedientiæ per illum effectum, quòd solemniter illud professi non possint validè contrahere obligationem vllam, saltem Ciuilem, propter abrenunciationem propriæ voluntatis, quam fecerunt Vouendo Obedientiam. Consentunt autem omnes Authores, hoc modo explicatas votorum solemnitates consummari in eo, quòd Personæ professæ solemniter, perpetuò retineant prædictas incapacitates ad Matrimonium, Dominium, & Obligationem ciuilem nec possint vllò tempore his vinculis liberari per vllam potestatem, saltem Papali, inferiore.

ii Tertium est. Votum solempne, seu solempnem Professionem multa includere & requirere.

ii2 Primò. Vt sit Promissio facta Deo voluntariè ac liberè, & hoc est quasi genus summum, quod participatur ab omnibus votis in quacunque materia nuncupatis.

ii3 Secundò. Vt promittatur Deo Paupertas, Castitas, Obedientia; & hoc est tanquam genus proximum, quod diuiditur per tres differentias. (Non quæro nunc vtrum sint essentialia, an accidentalia.) Nam conueniunt in hoc genere. 1. Vota simplicia Paupertatis, Castitatis & Obedientiæ, quæ emittuntur extra Religionem ab Ecclesiâ probatam. 2. Vota simplicia, tamen sub-

stan-

stantialia, quæ faciunt Scholares & Coadiutores formati in Societate IESU, quæ est Religio probata. 3. Denique vota solemnia Professorum in omnibus Religionibus.

Tertiò Vt prædicta vota fiant in aliquâ congregatione, quæ sit approbata ab Ecclesia, & non solum tanquam Cœtus hominum pius & laudabilis, sed tanquam Religio. Hoc dixerim; quia sunt in Ecclesia aliquæ Congregationes tam virorum, quàm mulierum ab Apostolicâ Sede approbatæ, in quibus observantur hæc tria vota, non tamen illæ Congregationes sunt Religiones, nec illæ personæ Religiosæ.

Quartò Vt iisdem votis emissis in Religione approbata, adiuncta sit sui ipsius traditio, & quasi donatio, ratione cuius vouens nouo quodam titulo possidetur à Deo, & transcribitur in ius, & potestatem Religionis, ac Prælatorum, & Religio acquirit in Professum ius quoddam Dominatum, seu malis, Paternum, seu mixtum, vi cuius, qui se tradidit, tenetur parère in omnibus iuxta Regulam: nec se potest amplius à tali iure subtrahere. Sic accidit illis, qui fiunt serui iure natiuitatis, vel belli, vel emptionis, aut alterius contractus. Est tamen in potestate Religionis, & Prælatorum, hoc ius remittere, & donationem retrocedere. Quemadmodum Herus seruum suum manu mittere potest, neuter tamen neque Religiosus, neque seruus potest se his nexibus expedire.

Quintò. Vt votum Paupertatis reddat vouen-

tem incapacem Dominij, votum Castitatis inhabilem ad Matrimonium, & Obedientiæ auferat facultatem contrahendi obligationem saltem civilem sine Superiorum consensu, vt supra explicatum est.

17 Sextò. Vt Religio, & illius Prælati postquam semel se tradentem Religioni acceptauerint, ipsiusque vota absolutè, & in perpetuum admiserint, non possint vlllo modo Professis votorum vincula relaxare, nec donationem factam retrocedere. Licet enim ex legitima causa possit Professus aliquando tanquam incorrigibilis eijci; eiectus tamen remanet Religiosus, & votis obstrictus: quæ est communis sententia, vide *Sylu. verb. Religio. 6. qu. 12. Nauarr. de Regular. comin. 2. num. 35.*

18 Septimò. Præter supradicta, votum solemne, vt ritè factum censeatur, postulat, vt in ipsius emissionem obseruentur ea omnia, quæ vel Iure communi positiuo, vel Statutis particularibus cuiusque Religionis præscribuntur: quorum aliqua sunt substantialia, & necessaria ad voti validitatem, alia accidentalia, & requisita tantùm ex decètiâ. Primi generis sunt, vt Religio sit approbata à Romano Pontifice: vt proficens careat omnibus impedimentis essentialibus, quæ vel de Iure communi, vel Statutis peculiaribus arcent à Religione, in qua professurus est, & expleuerit ætatis annum decimum sextum, & peregerit annum integrum, & continuum Probationis: vt

Ad

Admittens Professionem habeat legitimam auctoritatem: vt denique in omnibus seruetur forma substantialis in vnaquaque Religione præscripta. Secundi generis sunt illæ ceremoniæ & circumstantiæ, sine quibus adhuc Professio esset valida, v.g. vt Professio fiat in Ecclesiâ, inter Missarum solemniam, Sacerdote celebrante, & sacram Eucharistiam manibus tenente, &c.

His positis, discurrendum est per singula capita hæctenus enumerata, & demonstrandum, vt supra dixi, in quocunque asserant Aduersarij consistere votorum solemnitatem, de quâ inter Doctores disceptatur; vel in eo non consistere; vel, si illud ad solemnitatem pertineat, in eo præcisè non esse positam, & esse ex Iure tantùm Ecclesiastico: vel denique, si in eo præcisè sita sit, non esse ex naturâ rei, vel Christi institutione: sed ex solius constitutione Ecclesiæ.

Incipiendo autem à facilioribus, exploratissimum est, solemnitatem votorum non consistere in obseruatione eorum, quæ enumerata sunt hoc septimo & vltimo capite, & requiruntur ex Iure communi positiuo, vel Statutis particularibus substantialiter, seu accidentaliter ad Professionem.

Primò probatur generaliter de vtrisque, quia ex suppositione, & ipsorum confessione Aduersariorum, hæc omnia sunt ex solius Ecclesiæ constitutione.

Secundò probatur in particulari de substantialiter requisitis, quia hæc obseruantur etiam à

Scholaribus & Coadiutoribus formatis in Societate IESV in emissione votorum suorum, & si non obseruarentur, vota essent nulla: & tamen illorum vota non habent solemnitatem, sed sunt simplicia. ergo non potest in hoc solemnitas consistere. quandoquidem non potest inesse alicui subiecto forma aliqua, & non tribuere illi denominationem, & effectum talis formæ.

Terriò probatur de accidentaliter requisitis. quia eo ipso quòd sunt accidentalia, vota possunt habere solemnitatem sine illis. Ex quo confirmatur doctrina *Caietani* 2. 2. q. 88. art. 7. asserentis, non posse solemnitatem consistere in benedictione, & consecratione (in quibus iuxta quorundam expositionem *S. Thomas ibidem* ponit solemnitatem votorum) confirmatur, inquam, ea doctrina, si per benedictionem, & consecrationem intelligantur aliquæ preces & orationes cum inuocatione Dei: quia hæc omnia non interueniunt in Professione tacitâ, & eodem *Caietano* teste in Religione Dominicana non adhibentur, quando fit Professio expressa, sed post peractam Professionem.

21 Deindè si considerentur ea, quæ diximus includi à voto solemnibus, primo, secundo, tertio, & quarto capite, probatur, in illis non consistere solemnitatem, hoc modo. Quòd vota Religiosa sint Promissio facta Deo, est ex ipsius voti natura: quòd profitens voueat Paupertatem, Castitatem, & Obedientiam: quòd hæc voueat in Congregatione approbata ab Ecclesia pro vera Religione:

gione: quòd prædicta vota habeant adiunctam
 sui ipsius traditionem, & quasi donationem irre-
 uocabilem ex parte Vouentis, hæc, inquam, om-
 nia sunt ex institutione Christi, qui fundauit sta-
 tum Religiosum: & non potest ostendi fuisse vn-
 quam in Ecclesia Religiosum statum, qui cuncta
 hæc non includeret: & ideò votum, quod habet
 hæc omnia, à quibusdam dicitur habere *solemnitatem*
essentialem, vt benè aduertit *Basiliius Pontius*
lib. 7. de matr. c. 7. n. 1. 15 ib. 17. sed hæc non est so-
 lemnitas, de qua controuertitur. quia controuer-
 titur de aliqua quasi forma constitutiua voti so-
 lemnis *in esse solemnus*, & consequenter distinctiua
 ab omnibus alijs votis, quæ solemnia non sunt.
 lam verò etiam vota Scholarium, & Coadiuto-
 rum formatorum in Societate habent prædictas
 quatuor cõditiones, cum sint vota & consequen-
 ter promissio; & sint vota Paupertatis, Castitatis
 & Obedientiæ; & fiant in Congregatione ap-
 probata ab Ecclesia tanquam vera Religione: &
 habeant adiunctam sui ipsius traditionem ex de-
 claratione GREGORII XIII. *in sepè allatâ Consti-*
tutione, Ascendente Domino. pag. 237. vbi sic: tria-
que huiusmodi Societatis vota, tametsi simplicia, vt sub-
stantialia Religionis vota ab hac Sede fuisse admissa,
illaq; emittentes, in statu Religionis verè constitui; qui-
pe qui per ea ipsa se Societati dedicant, atque actu tra-
dunt, seq; diuino seruitio in eâ mancipant. & tamen
 hæc vota sunt simplicia, & non solemnia. er-
 go solemnitas, quæ resultat ex his quatuor con-
 ditionibus, & à Doctoribus vocatur *solemnitas*
essentialis, non est solemnitas, de qua disputamus.

Quia disputamus de aliquo, quo votum solemne distinguatur à simplici quocunque; At per illa non distinguitur à votis simplicibus emissis à Scholaribus & Coadiutoribus Societatis; adeoque *Basilii Pontius*, qui ab Auctoribus illius Thesis in Scholio lit. A. *notanter* legi iubetur contra me, extra chorum saltare cogitur.

22 Tertiò. Non potest negari, pertinere ad votum solemne (à quo nullo modo disiungi potest) illam efficaciam reddendi Vouentes incapaces Dominij, Matrimonij, & Ciuilibus obligationis contrahendæ: quod erat quintum caput ex supra numeratis. Sed primum in hac efficaciam inhabilitandi non consistit præcisè solemnitas, de qua agimus. probatur eodem argumento. quia eandem efficaciam habent etiam vota Coadiutorum formatorum in Societate, vt passim habetur in ipsius Constitutionibus p. 6. c. 2. §. 12. & in allegatâ Constitutione Ascendente Domino. pag. 231. vbi sic: *quibus (votis) emissis tam hi, qui spirituales, quàm qui temporales Coadiutores formati fuerint, sunt omnis hereditaria successione incapaces, nihilq; omnino proprij iuxta Constitutiones habere possunt. Et pag. 240. sic: quinimò omnes (emittentes vota simplicia) ad matrimonium contrahendum inhabiles, ac contractus huiusmodi nullos & irritos esse, prout irritos facimus & annullamus. quæ tamen vota simplicia sunt, & per hoc ab ijs solemnitas non distinguuntur. Ergo, &c. Deinde, licet in hac efficaciam inhabilitandi consisteret solemnitas, de quâ controversia est; illa tamen, vti infra demonstrabo,*

NON

non est ex Iure naturali vel diuino: sed Ecclesiastico.

Reliquum ergo est, vt, quando in nullo ex ²³ supradictis consistit votorum solemnitas, de qua disputamus; consistat reuera in duobus, & quasi ex duobus integretur. Primum est illa efficacia reddendi professum incapacem Dominij, matrimonij, & contrahendi obligationem civilem absque Superioris consensu. Alterum est traditio, & donatio suiipsius, & mancipatio ad obsequia Religionis & Dei absoluta, & ex utraque parte perpetua, & irrevocabilis: ita vt nec Professus possit se arctissimis hisce vinculis expedire; nec Religio aut Religionis Prælati eundem liberare (quæ est conditio supra relata 6. loco) Constat autem inter Doctores, in his duobus consistere solemnitatem votorum, & essentiam Professionis, quæ est incommunicabilis omnibus alijs votis non solemnibus: & de hac solemnitate explicatâ per istos effectus, est tota controuersia, an sit ex solius Ecclesiæ institutione, quod ego in mea Consultatione asserui, & nunc etiam assero: an verò ex naturâ rei, & Iure diuino, quod aiunt illius Thesis Auctores, & mordicus defendunt recentiores Thomistæ, quorum *Franciscus Syluius. 2.2. q. 88. art. 7.* sic explicat sententiam facillimè & breuissimè. *Quamuis votum eo ipso sit solemne, quòd sit suiipsius promissio, ac traditio, & legitima absolutaq; acceptatio; Ius tamen diuinum non constituit. Quis, ad quid, & quomodo possit se tradere, & acceptari, vt eius acceptatio sit legitima. Sed Ecclesia per suas Constitutiones decreuit Quis, Quod;*

Qualis possit seipsum tradere, Quis & Qualis, Vice Dei acceptare. Quando, & ad Quid. Quapropter voti solēnitas dicitur esse ex solā Ecclesie institutione, quia ex solā Ecclesie institutione habetur, Quis & Quomodo possit vouendo se tradere & acceptari. Quod autem perfecta traditione, & acceptatione legitimā positus, votum sit solemne, ex naturā rei sequitur. Quomodo constitutionis humana est, vt hic, aut iste sit Rex & Dominus. Posito autem, quod hic aut iste sit Rex; ex Iure natura est, vt qui sunt subiecti, obedire debeant.

24 In hac doctrina videntur illius Auctores votorum solēnitate, quam contendunt esse de Iure diuino & naturali, ponere in eo, quod facta legitima traditione & acceptatione (est autem legitima, si obseruentur omnia, quæ præscribuntur à Iure positiuo, vt necessaria ad Professionem) votum sit solemne: hoc est, Professus sit perfectè & absolutè, & in perpetuum Religioni mancipatus, & Deo: nec per vllam humanam potentiam huiusmodi donatio; & mancipatio retractari queat. Solēnitate verò Iuris Ecclesiastici videntur ponere in eo, quod in emittendis votis, & in illis acceptandis, & facienda sui ipsius traditione, & eadem recipienda, obseruentur omnes conditiones requisitæ ex Iure Ecclesiastico: & hanc solēnitate addunt esse illam, de qua loci sunt BONIFACIUS VIII. & GREGORIUS XIII. quando dixerunt, esse ex solius Ecclesie Constitutione inuentam.

Hang

Hanc sententiam hoc modo propositam & 25
 explicatam, qua dicitur voti solemnitas esse ex
 natura rei, & Iure diuino, probant Aduersarij
 tribus potissimum argumentis.

Primò. Quia vt dicitur *in cap. cum ad Monasteriũ* 26
de stat. Monach. abdicatio Paupertatis & custodia Casti-
tatis, adeò est annexa Regule Monachali, vt contra eam
nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere, ergo
 signum est à posteriori, votorum illorum solem-
 nitatem esse Iuris naturalis, & diuini. Nam si ef-
 set Iuris tantum Ecclesiastici; Summus Pontifex
 posset vtique licentiam indulgere.

Secundò. Professus per Professionem est Deo 27
 donatus, & consecratus; donationem Deo fa-
 ctam non potest remittere, nisi ipse Deus. Quod
 verò Deo semel consecratum, quamdiu manet
 eadem materia & forma, nõ potest non esse cõ-
 secratum. Ergo talis donatio non potest per vllã
 humanam potestatem remitti, nec talis con-
 secratio auferri. Ergo signum est, non esse Iuris
 tantum Ecclesiastici, sed naturalis, & diuini.

Confirmatur, quod dictum est de conse- 28
 cratione: quia illud esse Deo consecratum, ori-
 tur intrinsecè ex ipsa consecrationis actione,
 quæ iam præterijt. Quod autem semel præ-
 terijt, ac fuit, non potest non esse præteri-
 tum, & non fuisse. Ergo cum in hac conse-
 cratione sita sit solemnitas voti; signum est, esse
 Iuris naturalis, ac diuini.

Tertiò per Professionem solemnem vouens se 29
 donat Religioni in perpetuum, & Religio illam
 dona-

donationem acceptat absolutè, & intendit esse irretractabilem. Ergo non potest retractari: ergo signum est esse plusquam de Iure humano: ergo naturalis, & diuini.

30 Circa hanc sententiam tria faciam: primò ostendam, non posse subsistere illam explicationem Aduersariorum, qui, vt eludant argumentum à nobis ductum ex testimonio BONIFACII VIII. & GREGORII XIII. asserentium *vis solemnitate ex solius Ecclesie Constitutione inuentam esse*; aiunt hos Pontifices locutos fuisse de solemnitate sumptâ pro Observatione omnium conditionum, quas Ecclesia in emissione Professionis requirit: non autem pro vi, & efficaciam inhabilitandi ad Dominia, Matrimonia, & Ciuiles obligationes, nec pro illâ omnimodâ indissolubilitate traditionis sui ipsius, quæ est solemnitas, de qua disputamus.

Secundò. Demonstrabo, Aduersarios, dum dicunt (suppositâ obseruatione omnium, quæ in emittendâ Professione seruanda sunt de Iure naturali, diuino, & Ecclesiastico) sequi ex natura rei, & de Iure naturali, vt vota sint solemnia; aut supponere falsum, aut incidere in nostram sententiam, qui asserimus, solemnitatem esse ex sola institutione Ecclesie.

Tertiò soluiam argumenta in contrarium allata.

31 Quod spectat ad PRIMVM, dupliciter impugnatur illa explicatio, quâ dicuntur illi Duo Pontifices locuti de solemnitate sumptâ pro ob-
ser-

seruantia omnium conditionum requisitarum
Iure Ecclesiastico in emissione Professionis.

Primò. Quia votum Continentiæ, quod so-
lemnizatur in susceptione Ordinis sacri, nullam ³²
conditionem postulat obseruari necessariò de
Iure Ecclesiastico: Et satis habet, si obseruentur
illa, quæ sunt de Iure naturali, & diuino. patet,
quia dummodo suscipiens Subdiaconatum ha-
beat vsu[m] rationis, qui iure naturæ requiritur ad
contrahendam obligationem continentia: &
habeat intentionem debitam suscipiendi illum
ordinem: & Episcopus adhibeat in ordinatione
debitam materiam & formam, & operetur cum
legitima intentione; (quæ omnia sunt de iure di-
uino) votum sic Ordinatum est solemne, & tamen
nulla hîc intercessit obseruantia vllius conditio-
nis, quæ sit de Iure tantum Ecclesiastico. Constat
enim, licet ordinandus non expleuerit annum
21. nec habeat sufficientem titulum (quæ duo
sunt de Iure positiuo) constat, inquam, nihilomi-
nus illam ordinationem esse validam, & votum
solemne: Ergo solemnitas voti continentia, quæ
isti dicunt esse Iuris Ecclesiastici, & de quâ affir-
mant locutum fuisse BONIFACIUM VIII. qui e-
git etiam de voto, quod solemnizatur in susce-
ptione Ordinis sacri, non est posita in obserua-
tione conditionum requisitarum ex constitutio-
ne Ecclesiæ: sed in illâ efficaciam inhabilitandi, &
omnimodâ Status immobilitate, quæ in istorum
sententiâ est Iuris naturalis, vel diuini: in nostrâ
solum Ecclesiastici.

F

Secun-

- 33 Secundò. Quia illa explicatio solemnitate, Aduersariorum expressè repugnat menti, & sententiæ BONIFACII & GREGORII. BONIFACIVS enim in illo cap. vnic. de vot. & vot. redemp. in 6. apertè loquitur de efficaciâ, quam habet votum Castitatis ad dirimendum matrimonium. Sic enim proponit quæstionem. *Quod votum dici debeat solemne, & ad matrimonium dirimendum efficax, nos consulere voluisti, & Respondet, nos autem attendentes, quod voti solemnitas ex sola Ecclesiæ constitutione est inuenta; presentis duximus declarandū oraculo Sanctionis, illud solum votum dici debere solemne, quantum ad post contractum matrimonium dirimendum, quod solemnizatum fuerit per suspensionem Sacri Ordinis, aut Professionem expressè, vel tacitè, factam alicui de Religionibus per Sedem Apostolicam approbatis.* Ex quibus verbis liquet, BONIFACIVM locutum fuisse de solemnitate, de quâ disputamus; hoc est de efficaciâ dirimendi matrimonij. Et cum dicat apertè, *hanc inuentam esse ex Ecclesiæ constitutione;* patet illam explicationem Aduersariorum esse contra mentem huius Pontificis.
- 34 GREGORIVM verò XIII. sicut imitatus est in modo loquendi BONIFACIVM VIII. egisse de eadem solemnitate; & non de eâ, quæ consistit in obseruatione conditionum requisitarum ab Ecclesiâ; probatur euidenter, quia loquebatur de solemnitate, quam Obtrectatores Societatis aiebant, esse de Iure naturali, & diuino, & requiri ad essentiam votorum substantialium Religionis: & esse efficacem ad priuandum Dominio, diri-

dirimendum matrimonium, & inducendi illam omnimodam & perpetuam ex vtrâque parte traditionem Religioni. Et quia videbant, his effectibus carere, vel omnibus, vel quibusdam, vota Scholarium, & Coadiutorum formatorum in Societate; contendebant, eos non esse verè, ac propriè Religiosos. GREGORIUS ergò videns, hæc atque huiusmodi ab illis affirmari, quòd nõ considerarent *voti solemnitate esse ex solâ Ecclesiæ constitutione inuentam* : Et existimarent esse Iuris naturalis, & diuini; contrario prorsus fundamento nixus definit Scholares, & Coadiutores predictos esse, fuisse, & fore verè ac propriè Religiosos: etiam si ipsorum vota carerent vel omnibus, vel aliquibus ex illis effectibus, quos habent vota solemnia: quia solemnitas, quæ declaratur per istos effectus, non est Iuris naturalis aut diuini, sed Ecclesiastici. Quasi diceret GREGORIUS, quia solemnitas voti & illa efficacia inhabilitandi &c. non est Iuris naturalis, nec diuini, sed solùm ex constitutione Ecclesiæ; fuit in potestate Sedis Apostolicæ admittere vota Scholarium, & Coadiutorum in Societate, vt vota substantialia Religionis, vtpotè habentia omnia illa, quæ requiruntur de Iure naturali, & institutione Christi sine solemnitate, & sine illis effectibus, vel omnibus, vel quibusdam. Vnde licet traditio sui, quam faciunt Scholares, & Coadiutores formati, non sit ex vtrâque parte immobilis, & irretractabilis: & Scholares retineant bonorum suorum Dominiũ, sunt nihilominus verè ac propriè Religiosi. Quia

illorum votis, ac traditioni nihil deest, quod potest
 stulet Status Religiosus ex Iure naturæ, vel insti-
 tutione Christi: sed solum solemnitas, quæ est ex
 solius Ecclesiæ constitutione inuenta: Et sicut
 eidem Ecclesiæ placuit, hanc solemnitatem adiun-
 gere votis ac traditioni aliarum Religionum, &
 Professorum in Societate; ita placuit illam non
 adnectere votis, & traditioni Scholarium, & Co-
 adiutorum formatorum Societatis eiusdem. Ex
 quibus apertè constat, GREGORIVM XIII. lo-
 cutum fuisse de solemnitate, de quâ est quæstio,
 & non de illâ obseruantia Conditionum requisi-
 tarum ex Iure Ecclesiastico, de quâ non poterat
 esse dubium, quin esset Iuris Ecclesiastici tantum:
 quam non poterant negare Societatis Obtre-
 ctatores, habere vota simplicia Scholarium, &
 Coadiutorum, quæ non fuissent valida & multo-
 minus substantialia, nisi in illis emittendis obser-
 uata fuissent cuncta, quæ tanquam necessaria ob-
 seruanda sunt de iure positiuo, vide *Basilium Pon-
 zium de matrim. lib. 7. c. 7. n. 3. Suar. de Relig. to. 3. lib. 2.
 c. 8. num. 7. & 8.* vbi doctè & solidè confutant illâ
 Aduersariorum expositionem textuum BONI-
 FACII & GREGORII.

35 Quoad secundum, supponunt falsum Aduer-
 sarij, si (posito quod in emissionem votorum Reli-
 giosorum obseruentur omnia quæ sunt Iuris na-
 turalis, diuini, & Ecclesiastici) existiment, eo ipso
 & ex natura rei oriri solemnitatem, de qua di-
 sputamus, hoc est, efficaciam in habilitandi ad
 Dominium, Matrimonium, & contrahendum
 obli-

obligationes ciuiles, & inducendam traditionem
Religiosi ex utrâque parte irretactabilem.

Primò probatur. Quia in emissione votorum;
Scholarium Societatis IESV ante Constitutionē
GREGORII XIII. *Ascendente Domino*, quâ declarat,
eos semper fuisse Religiosos, obseruabantur om-
nia, quæ sunt Iuris naturalis, diuini, & Eccle-
siastici (alioquin non fuissent valida) & tamen il-
la vota non habebant vllum ex supradictis effe-
ctibus (licet nunc post Gregorianam Constitu-
tionem voto Castitatis sit adiuncta efficacia diri-
mendi matrimonium post contractum.) Ergo
solemnitas, de quâ disputamus, non consistit in
obseruatione omnium conditionum requisita-
rum ex Constitutione Ecclesiæ, sed in aliquo a-
lio.

Secundò probatur, quia si votum Paupertatis
& Castitatis Religiosæ ex natura sua est efficax³⁷
ad inducendam incapacitatem Dominij, & Ma-
trimonij; id vel habet ex natura ipsorum votorū
per se sumptorum, vel quatenus sunt adiuncta
traditioni, quam sui ipsius Religiosus facit Reli-
gioni, & Deo, & illa acceptatur à Prælati. Atqui
non habent illa vota prædictam efficaciam ne-
que præcisè ratione sui, neque ratione traditio-
nis adiunctæ. Ergo nullo modo ex ipsorum Vo-
torum natura. Maior huius argumenti patet. quia
nihil aliud est in votis, quàm ipsorum natura, &
traditio annexa, alia enim sunt extrinseca, & de
iure humano positiuo. Consequentia est clara.
Probatur ergò minor, quoad primam partem.

F 5

quia

quia votum ex natura sua præcisè sumpta, solum
 habet, vt vouens voluntariè ac liberè promittat,
 quæ sunt in ipsius potestate: ac proinde materia
 voti sunt tantum actus humani, & eorum omis-
 siones. Hinc fit, vt vouens Paupertatem, teneatur
 (si talem habuit intentionem, vt habet omnis,
 qui vouet in Religione) abdicare omnem admi-
 nistrationem, & vsum bonorum suorum; non di-
 sponere de illis vlllo modo absque consensu Su-
 periorum: non admittere Dominium vllius rei
 sine eorundem licentia, similiter vouens Castita-
 tem, tenetur abstinere ab omnibus actibus vene-
 reis tam externis, quàm internis, tam illicitis, quàm
 licitis, quales sunt in matrimonio. & ratio est,
 quia omnia supradicta sunt vel actus humani,
 vel eorundem omissiones: & consequenter in
 potestate vouentis. At cum incapacitas Domi-
 nij, vel Matrimonij sint priuationes capacitatis,
 & facultatis cuiusdam moralis; non est in pote-
 state vouentis seipsum huiusmodi facultatibus
 spoliare. Sicut accidit in potentijs naturalibus.
 atque adeò potest v.g. quis vouere se non locu-
 turum tali loco & tempore, non aspecturum hæc,
 vel illa obiecta; non potest tamen per vota hæc,
 priuare seipsum facultate & potentia locutiua,
 aut visua.

Probatum eadem minor quoad secundam par-
 tem. quia traditio, & donatio sui ipsius etiam ac-
 ceptata ex natura sua, de consensu partium est
 retractabilis; cum nihil sit tam naturale, quàm vt
 per illas causas, per quas obligatio contrahitur,

per

per easdem dissoluatur, vt ait Iustinianus in In-
stituris.

Neque obijcias primò, traditionem, & dona 38
tionem Religiosam dicere aliquem Statum. quia
vt probaui in Consultatione, ad naturam Status
satis est, si is, qui se tradidit, & concessit in ius al-
terius, non possit se subtrahere, vt patet in Seruis,
qui licet possint manumitti, tamen dicuntur esse
in Statu.

Neque obijcias secundò, traditionem Reli 39
giosam fieri non tantùm Religioni, sed etiã Deo:
ac proinde per humanam potestatem non posse
remitti. Hoc enim falsum est, cum à Deo sit in
Ecclesia relicta talis potestas. Et confirmatur,
quia etiam per votum simplex seiunctum à tra-
ditione, acquiritur Deo aliquod ius quod ni-
hilominus à potestate Ecclesiasticâ relaxatur.

Dicent Aduersarij, solemnitatem in votis 40
sequi ex natura rei, si supponatur Observantia
omnium conditionum requisitarum ex consti-
tutione Ecclesiæ. quia vna ex his conditionibus
est, vt qui se tradit Religioni, absolute & in perpetuum
seipsum tradat, & illum admittens acceptet illam tradi-
tionem absolute, & in perpetuum, & sine facultate vllò
tempore eam rescindendi: quod videntur significasse,
quando dicebant ex Constitutione Ecclesiæ esse
ad Quid se Quis tradat, & ad Quid acceptetur. posito
autem quod quis se tradiderit absolute & in perpe-
tuum, & admittens pariter in perpetuum, & absolute
acceptauerit; ex naturâ rei sequitur, vt prædicta tra-
ditio non possit vnquam retractari, & conse-

quenter Professio sit solemnis, & hæc solemnitas sit ex rei ipsius natura, non autem ex Iure Ecclesiastico.

41 Sed si hoc dicant; iam incidunt in nostram sententiam, qui asserimus solemnitatem voti esse ex sola constitutione Ecclesiæ. quandoquidem ipsi vnum ex requisitis Iure Ecclesiastico affirmant esse, *vt traditio & donatio Religiosa fiat, & acceptetur absolute & in perpetuum, & ex vtraque parte irremissibiliter*: ex qua sola conditione, vt probatum est hæctenus, eadem traditio Religiosa habet, vt sit irremissibilis.

42 Nec potest probari vlla ratione modus loquendi Aduersariorum, qui aiunt, supposita hæc conditione, quæ est ex solius institutione Ecclesiæ; ex natura rei sequi, vt vota sint solemnia.

43 Probatum primò. Quia natura votorum Religiosorum per se spectata non habet istam solemnitatem. quia, vt sæpè dixi, vota Religiosorum primis sæculis, & nunc vota Scholarium Societatis, habebant, & habent naturam, & essentiam votorum Religiosorum: & non habebant, nec habent talem solemnitatem. Vnde si vota Professorum illam habent; non habent ex illa naturâ & essentiâ, quæ postulatur à Iure naturali, & diuino: sed quæ de nouo constituta est à voluntate & ordinatione Ecclesiæ, & consequenter oritur non ex illa naturâ, quam, vt ita dicam, dedit illis Ius naturæ. & Christus, sed quam tribuit Ecclesia. Declaratur exëplo: Paries albus, vt sit distinguius visus, non habet ex natura, & essentiâ
parie-

parietis, sed ex naturâ parietis albi: albedinem autem paries non habet ex suis intrinsicis principijs, sed ab agente extrinseco.

Secundò. Ille modus loquendi Aduersario-44 rum, qui dicunt (posita obseruantia illius Conditionis Iuris Ecclesiastici, quòd vota, & traditio sint facta, & acceptata ex vtraque parte absolute) sequi ex natura rei solemnitatem; impugnatur ex absurdis, quæ hinc nascuntur. Etenim hinc fit vt quam plurima, quæ ab omnibus Doctõribus dicuntur esse simpliciter, & absolute de Iure positiuo humano, sint de Iure naturali. v g. quòd testamentum conditum sine legitimo numero testium sit nullum: quòd donatio vltra 500. solidos non insinuata regulariter sit nulla: quod mutuum datum filiofamilias in multis casibus non obliget: quod matrimonium contractum sine Parocho, & duobus testibus sit irritum, vbi Tridentinum est receptum: quod Regia potestas, & seruitus sint Iuris naturalis. & ratio est. quia in his omnibus materijs, (suppositis humanis Constitutionibus, & legibus) necessario sequitur, vt sint vel nulla, vel valida, quæ fiunt: & tamen nemo dicit, prædicta esse ex natura rei, vel Iuris naturalis, sed positiuum humani. imò ex istorum sententia, & modo loquendi sequitur, vt nulla omnino detur obligatio Iuris positiuum; sed omnis, & quæcunque sit Iuris naturalis. patet, quia supposito, quòd leges sint lætæ ab habente potestatem, ob debitum finem, & legitima forma, & omnibus requisitis; ex natura rei sequitur, & naturale lu-

men dicat, leges esse observandas: ergo omnis obligatio legum positivarum non erit positiva, sed naturalis. Quis autem, exempli gratia, dicat observationem ieiunij quadragesimalis, & festorum dierum, & obligationem audiendi Missam, confitendi semel in anno, communicandi in Paschate, esse Iuris naturalis?

45 QVOD AD TERTIVM circa solutionem argumentorum, imprimis illa omnia videntur huc tendere, ut probent, vota Religiosa esse penitus indispensabilia, & illam traditionem sui ipsius factam Religioni, esse omnino irretractabilem, postquam facta est, & acceptata. Sed hoc non impedit, quominus voti solemnitas possit esse de Iure tantum Ecclesiastico, & ut infra ostendam, non desunt Auctores, qui, licet sequantur sententiam, quæ affirmat, solemnitatem voti esse tantum Iuris Ecclesiastici, putant tamen contrariam esse probabilem, quæ affirmat, vota esse omnino indispensabilia. Et non video repugnantiam in eo, quod vota sint indispensabilia, & tamen solemnitas sit solum Iuris Ecclesiastici.

46 Deinde respondeo ad singula argumenta proposita. Ad primum enim communiter Canonistæ respondent cum Theologis, Papam non posse dispensare, ut Monachus manens Monachus, non seruet Castitatem, & Paupertatem: quod est verissimum; at si Papa separet à Monacho Monachatum, ac de Monacho faciat non Monachum, ille iam non tenebitur seruare Paupertatem, & Castitatem: & ratio, illius textus hoc persua-

persuadet, vt benè notauit *Suarez tom. 3. de Relig. lib. 6. c. 17. n. 8* fundatur enim in cōnexionē vnus cum alio: hoc est Monachus cum eo, qui est Monachus: Et ideò *illud cap. cum ad Monasterium*, solūm probat, permanente connexionē Monachus cum Monacho, non posse Papam dispensare: quod verissimum est. Sic paries albus (vt exemplo *Caetani* vtar) vt albus est, necessariò est disgregatiuus visus; & dum manet albus non potest non esse talis: at remota albedine (quod sine dubio fieri potest) paries non est amplius disgregatiuus. Itaque Aduersarij verè argumentantur solūm loquendo in sensu composito, non autem in diuiso.

Ad secundi argumenti priorem partem, quæ erat de donatione facta Deo, patet ex dictis, ⁴⁷ quis enim donatarius prohibitus vnquam est donationem factam inter viuos remittere? & nullo ex capite ostendi potest potestatem à Christo relictam in Ecclesia ligandi, & soluendi, non extendi etiam ad hoc. Quod enim in votis Religionis possit solūm Petri successor, & Christi Vicarius dispensare, constat inter omnes, hoc ^{certum est} esse solūm ex Iure Ecclesiastico. Ex quibus patet etiam responsio ad tertium argumentum, quod erat de donatione facta Religioni, & à Religione acceptata absolute, & in perpetuum. Nam si donatio facta Deo est retractabilis; multò magis facta nō Deo, sed hominibus.

Ad posteriorem ergò partem eiusdem argumenti secundi, quæ erat de consecratione, (in qua

48
qua

qua consecratione multi Thomistæ sentiunt, consistere solemnitatem) primum respondeo cum Caietano ad art. 7. q. 88. 2. 2. stare posse eiusmodi consecrationem cum voto simplici, ac consequenter non potest in eo esse posita solemnitas, (cum sit differentia distinguens votum solemne à simplici) quod accideret, si Ecclesia statueret, ut impofterum Subdiaconatu esset annexum votu Continentiæ simplex tantum: in quo casu Subdiaconi essent consecrati, sicut nunc sunt: & tamen illud votum ex suppositione non esset solemne: sicut non est solemne votum Castitatis emissum in sæculo, & tamen per illud vouentes consecrationem quandam nanciscuntur, & si votum frangant, sacrilegi vocantur. non potest ergò solemnitas in consecratione consistere.

49 Deinde Respōdeo, duplex genus consecrationis considerari posse (& sit responsio ad confirmationem illius secūdi argumenti) vnum est, qua quis dedicatur Deo solū per quandam deputationem, & institutionem confirmatam aliquo pacto, vel promissione: aliud verò genus, qua res aliqua Deo consecratur per aliquam actionē, quæ circa rem ipsam facta sit. Primi generis res consecratæ, non denominantur consecratæ ab illa actione, quæ præterijt, & non potest non præterijisse, tanquam ab aliqua forma; sed denominantur cōsecratæ, quatenus in illis rebus actio præcedens reliquit aliquid morale, hoc est, debitum quoddam, & quandam quasi obligationem moralem, ut illæ res deseruiant ad diuinum cultum.

Et

Et quia non apparet ratio, ob quam talis obligatio, quodammodo permanens, non possit tolli à re dedicata; hinc est, vt ab eadem auferri possit illud esse consecratum. Ita contingebat in Deputatione Nazareorum ad diuinum cultum, qui cum per aliquas ceremonias Deo consecrarentur; tranfacto legitimo tempore per aliquas alias desinebant esse consecrati, vt legitur Numer. c. 6. In secundo autem genere consecrationis, in qua res denominantur formaliter consecratæ ab actione consecrationis, quæ præterijt; verè dicitur, nõ posse desinere esse consecratum, quia non potest illa actio non præterijisse. Vnde hinc rectè quis colligat, ne à Deo quidem auferri posse eiusmodi consecrationem. cum neque ipse facere possit, quin præterierit, ac fuerit, quod re ipsa præterijt & fuit. Dicimus ergò, Professionem solemnem nõ esse huius posterioris generis, sed prioris, vnde in ea sequitur dispensari posse. Vide Suar. de Relig. t. 3. lib. 17. num. 15. vbi hanc rem optimè explicat. Ex quibus omnibus in hac secunda Sectione latius fortasse disputatis, quàm quis vellet, sequitur, me ab Auctoribus illius Thesis non solum nequiuisse culpari in modo loquendi, sed neque in ipsa re. cum verè votorum solemnitas ex solius institutione Ecclesiæ habeatur.

SE-

SECTIO TERTIA.

*Non potest sine errore negari, Voti solemnitate esse ex
sola Ecclesia Constitutione inuentam.*

50 **S**uperest iam, vt, quoniam demonstratum est
hactenus, me in mee Assertionis prima parte
malè consultum Theologum non fuisse; breuiter ostē-
dam, me nec imprudenter, nec a quo rigidius censuisse in
altera, dum dixi sine errore in fide negari non posse, so-
lemnitate in Votis esse ex solâ institutione Ecclesia: &
quia in mea Consultatione neminem læsi, imò
nec nominavi: sed solum censui, ipsam proposi-
tionem, (quod non scio vlli Scriptori in quauis
materia controuersa esse interdictum, nisi in
paucissimis:) hanc notam imprudentia, ac rigoris ni-
mi abstergam à nomine meo. Sic igitur rem ex-
ordior.

51 Theologi omnes in Disp. de Fide, agentes de
Propositionum Censura, distinguunt plures gra-
dus: & in primo collocant propositionem *hereti-*
cam, in altero *erroneam*. Vocant *hereticam*, quæ im-
mediatè opponitur Propositioni definitæ ab Ec-
clesia. *Erroneam*, quæ contraria est Conclusioni
Theologicæ, hoc est, Assertioni deductæ ex vna
de fide, & altera euidenter nota: siue vt *Malderus*
ait 2 2. q. xi. artic. 1. membr. 5. quæ opponitur deductæ e-
uidenter ex principijs fidei, siue vt docet Melchior Ca-
nus lib. 12. de locis cap. 11. quæ aduersatur certæ veritati
Catholicæ fidei, non manifestè, sed sapientum iudicio pro-
babili,

abili, ac fermè necessaria sententia. Iam sic ratiocina-
ri libet.

Si quid habent vota, quo ablato sunt nihilo- 52
 minus vota substantialia Religionis, & faciunt
 vouentes verè ac propriè Religiosos; illud non
 potest esse, nisi ex sola Ecclesiæ institutione.

Sed vota simplicia, emissa in Societate post bi-
 ennium Nouitatus, ablata solemnitate, sunt vota
 substantialia Religionis, & faciunt vouentes ve-
 rè ac propriè Religiosos.

Ergò solemnitas in votis non potest esse nisi
 ex institutione Ecclesiæ.

Maior huius syllogismi certissima est. quia 53
 quicquid habent vota Religiosa, habent ex iure
 vel naturali, vel diuino, vel Ecclesiastico. (Nam
 potestas politica hic locum nō habet.) Sed quod
 est de iure naturali, vel diuino in votis, non po-
 test abesse salua substantia votorum Religioso-
 rum: ergo si abesse potest, non potest esse nisi ex
 iure Ecclesiastico. Maior huius argumenti clara
 est ex sufficienti partium enumeratione, Minor
 probatur, quia quæ votis insunt de iure naturali,
 vel diuino, pertinent ad essentiam ipsorum: &
 implicat, quod est de essentia, posse abesse ipsa
 salua remanente. Consequentia patet, quia cum
 illud, quod ex suppositione abesse potest, non sit
 de iure naturali, vel diuino; necessario est de iure
 tantùm Ecclesiastico. Sic videmus accidere in Sa-
 cramento matrimonij, quia enim solemnitas illa,
 quæ consurgit ex assistentia Parochi & duorum
 testium, aliquando abfuit ab illo contractu; pro
 certo

certo

certo infertur, eam esse de Iure tantum Ecclesiastico. idem Iudiciū est de Subdiaconatu, qui non semper habuit annexam continentiam, vt bene probat Pontius lib. 7. c. 24. num. 7. citans Vasquez de ordin. disput. 247. eodem modo. quia ad Professionem Religiosam non debuit semper præcedere integer & continuus annus probationis, nec ætas 16. annorum; hæc omnia nunc rectè dicuntur esse ex Ecclesiastico duntaxat Iure.

54 Minor propositi syllogismi est certa de fide. i. ta omnes societatis Scriptores, qui hac de re siue ex professo siue per aliquam occasionem tractarunt. Videri potest præter cæteros Suarez de Relig. tom. 4. li. 3. c. 4. num. 5. Lufsius Turrianus supremi Senatūs S. Inquisitionis in Hispania Qualificator de Fid. disp. 16. dub. 2. & 4. Vasquez 1. 2. disp. 165. c. 9. num. 94. & Basil. Pontius de Matrim. lib. 7. c. 7. num. 7. & 8. & sequ. capitibus, quibus accuratissimè demonstrat, Vota substantialia Religionis non dicere essentialiter solemnitatem. Huius autem veritatis vnicā ratio est, quia sic definiuit GREGORIUS XIII. in sæpè allegata Constitutione; *Ascendente Domino*. Cum enim grauitè reprehendisset *temerariam quorundam audaciam*, qui post declarationem aliàs ab ipso factam in Constitutione, *Quāto fructuosius*; assererent, eum, licet definiuisset *motu proprio & ex certa scientia, priuato sensu locutum fuisse*, & tanquam priuatum Doctorem errare potuisse, imò verè & de facto ob falsam informationem errasse; rursus definit (& vtique non vt priuatus Doctor, sed vt Summus Ecclesiæ Pastor Petri Successor & Vicarius Christi;

Christi) *Vota simplicia in Societate, tamen non solemnia, esse vota substantialia Religionis, & omnes, & quoscunque ea emittentes verè & propriè Religiosos fuisse, esse & fore, & ubique semper ab omnibus censerì, & nominari debere, non secus ac quosvis Regularium ordinum Professos.* Confirmatur ex doctrina communi Theologorum, quam egregiè explicat Dominicus Bannes Thomista celeberrimus 2.2.q.1.art. 10. conclu. 3. & 4. vbi docet, Pontificem etiam sine Concilio definiètem, non posse errare, & nominatum in confirmandâ aliquâ Religione, quantum ad Constitutiones, & leges sibi vel verbo, vel scripto propositas. Et qui hanc propositionem negaret, non dubitat Bannes appellare hereticum. Et ratio est, quam etiam affert Canus, Vasquez, Malderus, & alij, quia malè prouilum esset à Christo Ecclesiæ suæ; si Pontifex errare posset in proponendo Fidelibus aliquem vitæ modum tanquam laudabilem, ab iisdem sequendum; si in hoc falli, vel fallere posset. Hoc fecerunt Pontifices Romani: imò & CONCILIUM TRIDENTINUM, dum Statum Scholarium in Societate proposuerunt, & approbarunt tanquam laudabilè: imò tanquam verè, ac propriè, ac simpliciter Statum Religiosum, non minus perfectè, quàm sit status Professorum Ordinum quorumcumque: ergò in hoc non potuerunt errare. ergò certum est (& non certitudine alia quàm fidei,) vota simplicia & carentia solemnitate, esse vota substantialia Religionis, & efficere ea emittentes verè ac propriè Religiosos. quæ erat minor in proposito syllogismo.

55 Consequentia verò eiusdem clarissima est, tū quia est in bona forma: tum quia à votis simplicibus Societatis abest solemnitas: & tamen sunt vota substantialia Religionis, & vt probatum est, efficiunt ea emittentes verè ac propriè Religiosos. ergò, cū non possit esse solemnitas de Iure naturali, vel diuino; (quæ Iura non patiuntur abesse quod est de votorum substantia) necessariò debet esse de Iure Ecclesiastico, & ex solius institutione Ecclesiæ. Quæ conclusio cum deducta sit ex vna de fide, & altera euidenter certa; est conclusio Theologica, & opposita illi negatiua, est *error in fide*, quæ erat secunda pars Assertionis meæ.

56 Placet hīc aliquid addere ex sententia Basilij Pontij lib. 7. de matrim. c. 7. num. 2. vbi non solūm asserit, esse de fide (vt potè ab Ecclesia definitum) vota simplicia in Societate esse vota substantialia Religionis, sed etiam definitam esse *Rationem* huius *Definitionis*. Ratio verò, qua per motus GREGORIVS XIII. definiuit, vota simplicia esse vota substantialia, est, *quia solemnitas est ex solâ Ecclesia institutione*. audiatur ipse Pontius. *Quamuis enim (inquit) definitâ aliquâ veritate, non statim definitur principium, cui innititur; attamen, quando vnicum est tantum eius definitionis fundamentum, ita vt cum opposito fundamenti stare non possit veritas definita; vnâ cum conclusione definitur etiam principium. ita contingit in presenti. Nec enim conclusio definita (vota scilicet simplicia esse verè ac propriè vota substantialia) stare potest: si vel leuiter dubitetur, solemnitatem, de quâ erat sermo,*

sermo, esse Iure tantum Ecclesiastico introductam. Explicatur paulò latiùs hæc doctrina *Basilij*: vt appareat, esse inconcussam veritatem; licet supra nõ nihil dictum sit de hac re. Obtrectatores Societatis (sic enim eos appellat GREGORIUS XIII.) contendebant, vota simplicia non esse vota substantialia Religionis, eo quòd viderent, votis illis simplicibus obligatos dimitti à Societate, retinere Dominium, imò à plerisque existimari, si matrimonium contraherent, peccare illos quidem: cæterum matrimonium validè contrahi: sicut accidit in votis simplicibus Paupertatis, ac Castitatis, quæ emittuntur in sæculo, aut in aliqua Cõgregatione non approbata. atque ex his multa alia consequenter deducebant, quæ in sæpè allata Constitutione à GREGORIO XIII. recensentur. Hæc porrò tam falsa Obtrectatorum illorum persuasio, indè ortum ducebat, quòd existimarent, vota substãtialia Religionis habere adiunctam solemnitatem ex Iure naturali diuino; nec per vllam humanam potestatem fieri posse, vt, qui semel per tria vota esset Deo consecratus, posset de Religioso fieri non Religiosus, valideque corpus suum tradere coniugi, & retinere Dominium bonorum temporalium. Cum autẽ animaduernerent, dimitti aliquos è Societate post vota nuncupata, & in Societate retinere Dominium; inferebant, per vota eiusmodi simplicia non fieri verè ac propriè Religiosos. *Omnia quippe aliorum Regularium ordinum communibus rationibus, formis, ac statutis metiebantur.*

57 GREGORIUS ergò XIII. nixus contrario prorsus fundamento, (hoc est, quòd Votorum solemnitas Religiosorum, & illi effectus efficiendi traditionem immobilis penitus, & ex vtraque parte perpetuam, & inducendi incapacitatem Dominij ac Matrimonij, non sint Iuris naturalis, vel diuini, nec de substantia Votorum Religiosorum; sed ex solâ institutione Ecclesiæ, & quiddâ accidentarium;) declarat, potuisse per SEDEM APOSTOLICAM admitti tanquam vera & substantialia vota Religionis, vota Scholarium & Coadiutorum formatorum, tametsi simplicia, & carentia illâ solemnitate, & non habentia omnes illos effectus. Quocirca si non sit inconcussa veritas hæc, *quod solemnitas votorum sit ex solâ institutione Ecclesiæ;* non potest esse vera illa definitio, potuisse scilicet per SEDEM APOSTOLICAM admitti illa vota simplicia, tanquam vota substantialia. quoniam non potest APOSTOLICA SEDES detrahere votis solemnitatem, si illa est de Iure naturali, aut diuino.

58 Atque ex his apparere potest, quàm futilis sit quorundam responsio; qui dicunt Summum Põtificem definiuisse quidem, vota simplicia in Societate, esse vota substantialia Religionis; sed hoc fecisse adductum opinione probabili, quod scilicet, *solemnitas sit ex sola institutione Ecclesiæ inuenta.* futilis, inquam, est hæc responsio, quia certissimū est, vota carentia solemnitate, esse verè ac substantialiter vota Religiosa. Nō potest autem hoc esse certissimum, nisi pariter certissimum esset, solemnitatem

niratē non esse Iuris naturalis, aut diuini, sed solū Ecclesiastici. Ergò GREGORIUS XIII. definiens *ob hanc vnicam rationem*, vota simplicia, esse vota substantialia Religionis, vel non est secutus opinionem solū probabilem, sed certam, vel si erat tantū probabilis; fecit illam certam suā auctoritate, & quidem non aliā certitudine quā fidei, quippè cum ita Pontifex senserit, & ita definiuerit.

Illustratur hoc totum exemplis. Erat tempore PAVLI III. SYMMI PONTIFICIS dubium: vtrū sacrum Chrisma posset confici ex balsamo Indico, de quo erant duæ opiniones ambæ probabiles, asserentibus quibusdam, illud Balsamum esse verum balsamum, & idem cum Syriaco (quod, vt suppono, ex Christi institutione est materia remota in Sacramento Confirmationis) alijs negantibus. PAVLVS III. re diligenter discussa, definiuit, posse hoc Sacramentum conferri chrismate confecto ex oleo & balsamo Indico, & consequenter sic collatum, esse verum Sacramentum.

Quæro iam ab Aduersarijs (supposita sententiâ, quæ docet, de essentiâ Confirmationis esse Balsamum) estne iam amplius probabilis tantū illa opinio, quæ assererat, Balsamum Indicum esse verum balsamum, & idem cum Syriaco? Est certissima, & non solū probabilis, quia si non sit certissima, & excludens oēm formidinē oppositi; non potest esse certum, Sacramentum Confirmationis tali chrismate collatum esse validum.

61 Præterea est probabilis opinio, æquipollere illas voces in Nomine Genitoris, Geniti, & Procedentis ab utroque; his, Patris & Filij & Spiritus Sancti. Si iâ Pontifex ex Cathedrâ declararet, baptismum collatum sub hac formâ, Ego te baptizo in nomine Genitoris, Geniti & Procedentis ab utroque; esse verum baptismum; essetne amplius probabilis solùm illa opinio? Effet certissima. Sicut certissimum est, non posse esse verum baptismum, nisi conferatur verbis æquipollentibus illis vsitatis, Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Itaque, vt dicebat, Pontius, non solùm definitum est à GREGORIO XIII. Vota simplicia in Societate esse vota substantialia Religionis, sed etiam definita est Ratio huius Definitionis, quòd solemnitas sit ex sola institutione Ecclesiæ.

62 Neque omittendum est, quod idem Author refert lib. 7. de matrim. c. 1. num. 4. sibi scilicet cognitum fuisse aliquem apud Complutenses, qui, cùm affirmasset, Pontificem dicentem, solemnitatem voti esse ex solâ Ecclesiæ constitutione inuentam, deceptum fuisse, neque hoc ad definitionem pertinere; coactum fuisse in publicis disputationibus retractare. Ex qua huius Authoris doctrinâ aperte infertur, negantes, solemnitatem votorum esse ex solâ constitutione Ecclesiæ, asserere propositionem oppositam assertioni iam definitæ, & consequenter non solùm erroneam sed hereticam. sed hoc mihi in meâ Consultatione non placuit: neque nunc placere potest. placet solùm, quod hinc sequitur, me æquo rigidius non censuisse, dum censui, illam negatiuam esse errorem in fide. An verò

rò fecerim *imprudenter*, ita censendo; prudentium appello iudiciū. Sanè, qui tot Auctorum testimonijs, ac rationum momentis diu multumque examinatis eo modo pronuntiaui: non egi neque *negligenter*, neque *precipitanter*, neque *inconsideratè*: quæ notæ sunt (si Sancto Thoma 2. 2. q. 53. & 54. credimus) peccantium per defectum contra Prudentiam.

Quæ hæctenus disputata sunt de censura 63 propositionis negantis, solemnitate votorum esse ex solâ Ecclesiæ Constitutione inuentam, peculiarem vim habent, si sit sermo de solemnitate, de qua ego in mea Consultatione locutus sum: hoc est, de illa efficacia, quam habet votum Paupertatis, inducendi incapacitatem Dominij. quoniam, vt in eadem Consultatione probaui, GREGORIUS XIII. in Bullâ *Ascendente Domino*, definiuit, *Vota Scholarium Societatis esse vota substantialia Religionis, & per ea Scholares eiusdem fieri verè ac propriè Religiosos: & nihilominus retinere Dominium bonorum suorum* Siquidem, vt suprâ docuimus, solemnitas voti Paupertatis in eo maximè posita est, vt vouentem reddat incapacem Dominij. Ego verò in mea Consultatione de hac solemnitate egi, asserens, esse ex solâ constitutione Ecclesiæ.

Vnus restat scrupulus, qui omninò eximendus 64 est. Dicet enim aliquis. Si, quod voti solemnitas sit ex solâ Ecclesiæ constitutione inuenta, est propositio iam definita, vt vult Pontius, vel, vt tu contendis, conclusio Theologica; sequitur, opinionem illam, quæ affir-

mat in voto solemnī, ne ab ipso quidem Summo Pontifice, dispensari posse, non esse amplius probabilem: sed prorsus falsam. Nam si exploratum est, solemnitatem supra voti naturam nihil addere, nisi id, quod est de Iure Ecclesiastico: & pariter certum est, Papam esse supra idem Ius: consequens est, certissimum esse Romanum Pontificem, qui passim dispensat in voto simplici, dispensare etiam posse in solemnī. & tamen fere omnes Doctores, qui sentiunt voti solemnitatem esse ex solâ institutione Ecclesiæ, fatentur, contrariam quoque opinionem esse probabilem.

65 Respondet non Nemo, illos doctores non loqui consequenter. Alij dicunt, ob hanc ipsam rationem illam opinionem nullo modo probabilem esse: Neque hoc cedere in ullam iniuriam doctorum, qui scripserunt ante decretales BONIFACII VIII. & GREGORII XIII. quas si vidissent, eo modo non scriptissent: cū Pontificiæ Authoritatis reuerentissimi semper fuerint, & ut erant homines; ita nihil à se humani alienū unquā duxerint. Scitè in hanc sententiã *Galenus de cōpos. Medic. c. 3.* Difficile est, inquit, ut qui homo sit, non in multis peccet, quædã videlicet penitus ignorando, quædã malè iudicando, & quædam tandè negligētius tradendo.

66 Refert Bellarminus in *Controuers. de Beat. Sanct.* & Vasquez *1. 2. disput. 19. cap. 1.* complures Patres Græcos, & Latinos, quæ sanctitate, quæ litteris præstantissimos, qui opinati sunt, Animas piè defunctorum, etiam postquam nihil haberent expiandum igne purgatorio, non ad-

mitti

mitti statim ad beatam Dei visionem, & regnandum cum Christo in cœlis. postea *in cap. Apostolicam. de presbyt. non baptizat. & in Extrau. qua incipit, Benedictus Deus, apud Castro li. 3. contra hæreses ver. Beatitudo. & in Concilio Florentino sess. vlt. & Trid. 25. contrarium definitum est. Pariter Scholastici agentes de Angelis, referunt multos Sanctos Patres, qui senserunt, eos fuisse creatos ante mundū hunc aspectabilem, & esse corporeos. Et tamen plerique Theologi sentiunt, definitum esse oppositum *in cap. firmiter, de Summ. Trinit. & fid. Catholic.* deperire propterea quicquam de fama Sanctitatis. & Doctrinæ tantorum Virorum? irrogatne illis iniuriam, qui eas opiniones quondam probabiles, appellat aut hæreticas, aut erroneas, aut temerarias? nullo modo. Laudabilis est, non nego, affectus in antiquos Scriptores ipsorumque doctrinam: sed tamen ratione temperandus est: a deo que si quid temporum decursu decretum fuerit à Romano Pontifice (cui ipsi tantum tribuerunt.) quod aliquam ex eorum sententijs evertat; potiorē decet esse apud oēs Vicarij Christi auctoritatem, quam Doctoris vnius, aut plurium alioquin eximiorum. cū Gentium omnium Doctor *ad Galat. c. 1. dixerit, licet nos, aut Angelus de cœlo Evangelizet vobis præterquam quod Evangelizauimus vobis, Anathema sit.**

Sed his omissis mea ratio alia est. Sit per me ⁶⁷ probabilis opinio, in voto solemni dispensari nō posse: Non tamen hinc continuò infertur, voti solemnitatem esse Iuris diuini, quia non se conse-

quuntur mutuò ista: est de Iure diuino, ergò indispensabile. Est pendens ab humana voluntate, ergò retractabile. Voti simplicis obligatio est diuini Iuris, & tamen in eo passim dispensatur: acceptatio hæreditatis, & Episcopatus pendent à meâ voluntate, & tamen ab eadem non pendet renuntiatio, vt notissimi Iuris est. Ita ergò fieri potest, vt ex aliquo capite in voto solemnî dispensari non possit: licet solemnitas sit Iuris tantum positiuî. quale autem illud caput sit; non est mei instituti hîc fusius indagare: Legi potest *Suarez. de Relig. tom. 3. lib. 6. c. 15. n. 12.* hoc tantum contendo, solemnitatem voti, licet supponatur (quod tamen supponendum non est) esse indispensabilem; nihilominus esse ex solâ institutione Ecclesiæ inuentâ, quod supra tot Auctorum testimonijs, & duorû Romanorum Pontificum calculo definitum esse ostendi; & quod mirificè conducit ad tuendam auctoritatem Apostolicæ Sedis, quæ toties in voto solemnî dispensauit, & quæ definiuit, cum voto substantiali Religiosæ paupertatis non pugnare Dominium sine vsu, hac vnica ratione nixa, *quod voti solemnitas sit Iuris tantum Ecclesiastici.*

68 Quæret quispiam hoc loco, & quidem non importunè, quî pertinere queat ad fidei definitionem stare posse cum voto Paupertatis rerum dominium. offert enim mihi se nunc primum triplex ratio dubitandi, quam dissimulare non debeo.

69 Prima est Quia Scriptores omnes à mille, & eo ampliùs annis, docuerunt, votum Paupertatis

Re.

Religiosæ excludere omne dominium.

Secunda. Quia cum hæc res pertineat ad mo-
res; potest non esse recepta. sicut contingit in⁷⁰
multis alijs materijs determinatis à Concilijs ge-
neralibus legitimè congregatis, & approbatis, ne-
dum à solo Romano Pontifice sancitis.

Tertia. Quia hæc veritas non habetur è Scri-⁷¹
ptura, aut Traditione: sed pendet potius à mora-
lis Philosophiæ, vel Iurisprudentiæ principijs. Ve-
rùm his rationibus facillimè satisficit: Et quidem
quod ad primam attinet, iam supra ostendi, non
esse laborandum de numero doctorum, vbi
habetur expressa Sedis Apostolicæ definitio, aut
decretum, aut lex expressa, ab habente legitimã
authoritatem confirmata. Quæ omnia hîc sunt.

Ad secundam Respondeo, magnam esse æ-⁷²
quiuocationem. duo distinguere oportet in de-
cretis morum: vnum, quid præscribant agendũ,
vel non agendum. alterum quid iudicandum, &
sentiendum: In decretis primi generis verum est,
quod contra obijcitur. sic videmus non vbique
receptum esse Concilium Tridentinum; in de-
cretis autem secundi generis, falsum est: a deo que
citra errorem nemo dissentire, aut aliter iudica-
re potest.

Ad tertiam Respondeo cum communi Theo⁷³
logorum sententia, de qua videri potest *Melchior*
Canus lib. 6. de locis c. 8. §. sed & id postremo. ab Eccle-
siã non solùm definiri posse, & scilicet, quæ habentur
è sacris litteris, & traditionibus immediatè:
sed etiam multa ex ratione naturali, & discursu
Theo-

Theologico. In Christo esse duas voluntates, & operationes, non habetur in Scriptura &c. Sed ex discursu. quia Christus est homo, non solū Deus, & omnis homo habet operationes intellectus & voluntatis proprias hominis. Et hæc veritas fuit definita in Concilijs contra Monothelitas. In Concilio Florentino & Tridentino definitū fuit in Sacramento Confirmationis imprimi Characterem, & multorum iudicio in Trid. dari gratiā habitualem, & illius inhærentiam, & alia similia, quæ è Scriptura, & Traditione non habentur immediate. in Lateranensi sub LEONE X. quamplurimi putant definitum fuisse, Montem pietatis esse licitum, idque ad fidem pertinere: & tamē hoc immediate pendet ex principijs moralibus. Ratio horum omnium est, quia potest, & solet Deus illustrare mentem VICARII sui in terris, ut penetraret robur rationum aliquarum naturalium, & aliquas veritates reuelatas, & per discursum Theologicum, adiutus maximè Consilio Peritorum cognoscat, & decernat aliquid, quod Doctores privati, licet acutissimi, addo, & sanctissimi assequi minimè potuerunt.

74 Simile quiddam accidit in nostro casu. GREGORIUS XIII. ex assistentia sibi debita tanquā Romano Pontifici, post diuturnam cum viris doctissimis deliberationē cognouit, ac definiuit, cum voto substantiali Religiosæ Paupertatis stare posse radicale Dominium absque vllō vsu bonorum temporalium quem non possint habere vouentes, nisi dependenter à Superioribus. Equidem

dem sic conijcio, GREGORIVM & GREGORII
 Consiliarios ratiocinatos fuisse. Christus Domi-
 nus Institutor Religiosi status quærenti illi Iuue-
 ni, quid sibi faciendum esset, vt vitam æternam
 possideret, &c. Respondit, *Si vis perfectus esse, vade,
 vende qua habes, & da Pauperibus, & veni & se-
 quere me.* In quibus verbis Ecclesia semper agno-
 uit, contineri tria vota substantialia Religionis,
 & abrenunciationem omnium illarum rerû, quæ
 possunt esse impedimento perfectioni Charita-
 tis, & vitæ Christianæ, inter quæ vnum est sollici-
 tudo bonorum temporalium. potuit subiungere
 GREGORIVS, in *Societate IESV* ipsius Scholari-
 bus interdicitur omnis vsus & administratio bo-
 norum temporalium: nulla re vti possunt, & ne
 de rerum quidem disponere sine consensu Su-
 periorum: & illud ipsum Dominiû radicale, quod
 retinet iustissimas ob causas, & nominatim vt So-
 cietas liberius illos dimittere possit, si progressu
 temporis minimè satisfecerint, tenentur à se ab-
 dicare ad nutum Prælati, iuxta promissionem ab il-
 lis factam, se omnibus suis bonis renunciaturos,
 quodcumque Superior iniunxerit post primû
 probationis annum, proinde prædicti Scholares
 nullum videntur habere impedimentum perfe-
 ctionis, nullam distractionem, aut sollicitudinem
 in re familiari procuranda non magis, quàm ha-
 beant Professi Ordinum reliquorum. Quid ergo
 vetat, asserere, huiusmodi homines perfectè se-
 qui Christi consilia vocantis ad perfectionem?
 Et si ita est; quid prohibet declarari, ac definiri,
 eosdem

no PRO VOT. SOLEMN.

eisdem esse in statu Perfectionis, præsertim cum illis ablata sit omnis potestas retrocedendi, & post manum missam ad aratrū respiciendi retro. Sic ego puto ratiocinatum fuisse GREGORIVM qui, si prætereà consideravit (quod fecisse sine dubio credendum est) CHRISTVM DOMINVM fundatorem Religiosi Status pauperrimam quidem duxisse vitam, Dominio tamen rerum omnium non caruisse, nec carere potuisse: & Apostolos, Apostolorumque Discipulos primos Religiosi status sectatores, & antiquos primorum sæculorum Monachos vsque ad tempora MAGNI GREGORII non fuisse incapaces dominij, non potuit, inquam, GREGORIUS, si hæc omnia consideravit; non prudentissimè existimare, posse à se definiri, non pugnare cum substantiali voto Paupertatis dominium bonorum temporalium absque illorum vsu, & re ipsa sic definiuit.

79 Ex modo dictis infertur vnum, quod serio, & sepositis tantisper affectibus, perpendi velina à Caio, de quo in Consultatione egi, quem suspicor persuasum habere, posse à se omnia tentari tuta conscientia, vt Titius frater à paternâ hereditate penitus excludatur. perpendat, obsecro, non esse locum in hac causa receptissimis alioquin, illis Regulis: *Qui sequitur opinionem probabilem, non peccat. In dubio melior est conditio possidentis. Nemo tenetur abdicare se possessione rei, quam non liquet esse alienam.* Etenim exceptiones, quæ ex his regulis desumi possunt, eliduntur Regulis sequentibus, quas communiter tradunt Scholastici agentes

Regentes de conscientia probabili ac dubia. Prima
 est, *Si quid ab Ecclesiâ, & Romano Pontifice ex Cathedra sit declaratum, contrarium est omninò falsum, etiâ si quam plurimi Auctores illud asserant.* Et ratio est evidens. quia veritas est vnica. Cùm ergò Ecclesiæ definitio efficiat, vt vna pars contradictionis vera sit; altera necessariò est falsa. Secunda Regula: *Vbi est lex & textus expressus, & nullo modo ambiguus, non est locus nec dubio, nec opinioni probabili ob vllius Doctoris auctoritatem.* quia Legislatoris auctoritas præualet cuiusque priuatæ. Tertia Regula: *Vbi legis intellectus obscurus est, standum est consuetudini, & praxi vniuersaliter receptæ.* Cùm enim sit altera lex, & optima legis Interpres, præualere debet cuiusque priuatæ sententiæ. Quarta Regula: *Si in aliquâ assertionem conueniant ij, qui ius habent Interpretandi aliquam legem, & prætereà omnes Scriptores, quæ eâ de re ex professo, & accuratè tractarunt, & vnus, aut alter, aut pauci non perpensâ ratione contraria sententiâ, aliter sentiant; eorum sententiâ non potest appellari probabilis opinio.* Iam sic. Votum substantiale Paupertatis simplex emissum à Scholaribus Societatis post Nouitiatum, non reddere illos incapaces Dominij acquirendi, nec exuere acquisito: est Propositio definita per Apostolicam sedem in sæpè citata Bullâ *Ascendente Domino*: habetur expressè in Constitutionibus Societatis: est confirmata consuetudine, praxi, & inconcusso vsu per spatium annorum ferè 100. est declarata ab vniuersâ Societate in Congregationibus septem generalibus, & sæpiùs ab ipsis Præpositis Generalibus,

libus,

libus, penes quos, Pontifices voluerunt esse iuris interpretandi: iuxta eundem sensum iudicatum fuit in omnibus Tribunalibus, & nominatim à Sacrà Rotâ Romanâ, in quâ toto orbe Christiano à Regibus, Principibus, Rebus publicis electi, Romano Pontifice approbante, iudicant sapientissimi, & grauissimi Patres, & si licet ita dicere, flos delibatus Iurisprudentiæ. quæ omnia demonstravi in meâ Consultatione. Præterea, non solum omnes Societatis Scriptores, quibus, ut potè sui Iuris & Instituti peritoribus, fides deneganda non est: sed quicumque de voto Paupertatis tractarunt, Nēmīne, quod sciam, excepto, in idem placitum consenserunt. Si qui fortè aliter sentiunt; loquuntur stando in Iure communi Ordinum Religiosorum, non consideratis Statutis Societatis, quibus potius attendendum esse, quàm Iuri communi, ubi diuersum quid statuit, non ignorant, qui vel à primo limine Iurisprudentiam salutarunt. Hæc omnia si accuratè Caius perpenderit; facilè decernet, non sequi se opinionem probabilem in illâ causa hæreditatis, propterea quòd, nescio qui, affirmet, bonum ius à se foueri. Equidem ut peregrinus in hac Vrbe ne diuinare quidem possum, qui, aut quales sint isti Caii Consultores. Sed quicumque & qualescunque tandem sint, non possunt ægrè ferre, si dixerò in hac causa nullam esse debere ipsorum auctoritatem, quæ definitione Pontificum, Legibus Societatis, Consuetudine immemorabili, omnium Tribunalium suffragio, Scriptorum omnium calculo,

culo celeberrimarum Academiarum Iudicijs
grauissimis obruitur.

Sed finis sit. Oro, obtestorque Thesis illius⁷⁶
Auctores, vt, quæ à me dicta sunt in hac Apolo-
giâ, æquiores in partem interpretentur. nihil e-
nim aliud egi, nisi vt meam, quid dico meam?
Pontificum Romanorum Doctrinam ab Iniu-
ria vindicarem. Nam si fateri velim id, quod est:
nulla neque mihi, neque alijs, quos *malè Consul-
tos Theologos* appellarunt, iniuria illata est ab Au-
ctoribus Thesis illius. quandoquidem ipsi *malè
Consultum Theologum & æquo rigidiorẽ censorem*
vocant, qui asserit *votorum solemnitateẽ & conse-
quenter quamlibet eorum obligationem* non nisi ex so-
lâ Ecclesiæ constitutione haberi, & eum, qui ad-
dit, *id sine errore in fide negari non posse.* quæ omnia
verissime (videant vel hinc æquitatem meam) ab
illis dicta sunt. falsissimum enim est, *quamlibet vo-
torum obligationem* esse ex solâ institutione Eccle-
siæ. Et verissimè dicitur, votum habere aliquam
obligationem ex Iure naturali, & diuino. Sed, vt
prima Sectione huius Apologiæ dixi, neque ego,
neque *Poza*, neque vllus ab Auctoribus Thesis in
Scholio nominatus, diximus vnquam, nec dicere
possumus, *quamlibet votorum obligationem ex solâ
Ecclesiæ institutione haberi*, sed solùm affirmauimus,
*votorum solemnitateẽ esse ex solius Ecclesiæ constitutio-
ne inuentam.* Quapropter, sicut illi Auctores iure
potuerunt ea affirmantes appellare *malè Consul-
tos Theologos & imprudentes, & æquo rigidiores Cen-
sures*; ita nos vicissim iure nostro petimus, vt no-

H

men

men nostrum ex illius Thesis scholio expungatur. Quod si tamen pergant asserere, esse etiam *malè consultum Theologum, qui ait votorum solemnitatem* (non addendo tamen illa verba ac consequenter quamlibet eorum obligationē) non nisi ex solâ Ecclesie institutione haberi, & imprudenter a quo rigidius censere, qui addit id sine errore in fide negari non posse; relegant attentè Apologiam hanc: examinent singula diligenter: & si quid habuerint contra, quod obijciant; ne nos cælent auidos in dies magis ac magis discendi, & si ipsi meliora nostris aliqua in re attulerint, paratos etiam mutare sententiam.

TER